

Bijeenkomst Waar kunt ú goed wonen in de stad?

24 mei 2018

5

Opening

Dora Tjalsma (beleidsmedewerker Wonen, Cliëntenbelang Amsterdam) opent de bijeenkomst om 14.00 uur en heet iedereen van harte welkom.

10 Vandaag zijn vanuit de Gemeente Amsterdam te gast Max Smit en Esther Reith (Dienst Ruimte en Duurzaamheid) en Jeannette Dorsman en Sylvia Kneefel (Dienst Onderwijs Jeugd en Zorg).

De presentaties die vandaag getoond worden en het verslag van deze bijeenkomst worden aan de aanwezigen toegestuurd.

15 Degene die er bezwaar tegen heeft dat zijn/haar contactgegevens aan de deelnemers worden gestuurd kan dit aan Dora Tjalsma bekend maken, zodat zij de betreffende gegevens van de lijst af kan halen. Tijdens deze bijeenkomst kunnen er foto's gemaakt worden. Geen van de aanwezigen heeft hier bezwaar tegen.

20 Deborah Lauria is sinds november 2017 directeur bij Cliëntenbelang Amsterdam. Zij heeft het erg naar haar zin bij deze organisatie en zij is trots op wat er allemaal gebeurt.

De portefeuille wonen heeft een belangrijkere positie gekregen binnen Cliëntenbelang Amsterdam. Dora Tjalsma gaat per 1 juni a.s. met prepensioen. Haar opvolger van Dora Tjalsma krijgt de functie Beleidsadviseur Wonen. Cliëntenbelang Amsterdam gaat werken vanuit thema's die alle of de meeste doelgroepen aangaan en minder vanuit doelgroepen. Er blijft wel specifieke aandacht voor specifieke doelgroepen. Iedereen heeft behoefte aan wonen en geschikte woningen.

30 'Wonen' is een landelijk thema, maar zeker ook een belangrijk thema in Amsterdam. Dora Tjalsma heeft in januari 2018 een themagroep Wonen-in-de-wijk opgericht. De bijeenkomst van vandaag is daar een resultaat van en deze bijeenkomst is de eerste in een reeks. In het vervolgetraject wordt er aandacht besteed aan verschillende aspecten.

Deborah Lauria heet iedereen welkom.

35 Dora Tjalsma geeft aan dat er een aantal jaar geleden een manifest is uitgebracht met de titel 'Wonen is meer dan een dak boven je hoofd'. Er moeten voldoende toegankelijke woningen zijn, maar de buurt waarin we willen wonen is ook belangrijk. Ieders specifieke wensen kunnen afwijken van waar de gemiddelde burger behoefte aan heeft. Een goede sociale context en voorzieningen in de buurt zijn een belangrijk element. Vandaag worden de infrastructurele ontwikkelingen en de maatschappelijke voorzieningen in beeld gebracht. De keuzes moeten gebaseerd zijn op de behoeften van mensen.

45 Het programma 'huisvesting kwetsbare groepen' is momenteel nog onderbelicht. Getracht wordt deze positie te versterken. Dora Tjalsma verzamelt zoveel mogelijk ervaringen/meningen van cliënten. Dit verzameldocument moet eind 2018 leiden tot een algemene brede visie op wonen in de wijk (inclusief intramuraal). De themagroep bestaat uit ervaringsdeskundigen met verschillende achtergronden. Het streven is dat de themagroep een dekkend netwerk wordt vanuit alle stadsdelen, maar bij voorkeur vanuit de 22 gebieden. De themagroep haalt zoveel mogelijk de signalen over ervaringen en wensen op vanuit de wijk en deelt de informatie vanuit de themagroep met de wijk.

50

55

'Ruimte voor de stad'

Presentatie Max Smit/Esther Reith

Dienst Ruimte en Duurzaamheid - Gemeente Amsterdam

Esther Reith is stedenbouwkundige bij de Gemeente Amsterdam.

60

Het project Zorg en Ruimte liep gelijk op met Age Friendly City. Het project Zorg en Ruimte is ontstaan toen er vanuit rijksbeleid veel veranderd werd in de zorg. Mensen moesten onder andere langer zelfstandig thuis kunnen wonen. De wethouder vroeg wat hiervoor gedaan moest worden in de stad. Max Smit en Esther Reith zijn niet gericht op de woningen, maar op de stedelijke omgeving, de ruimte om de woning heen.

65

Amsterdam is een groeiende stad. Dit brengt de urgentie met zich mee om te kijken hoe mensen langer, beter en zelfstandig kunnen blijven wonen in de stad, die steeds drukker wordt. Amsterdam groeit harder dan dat Nederland groeit. De Amsterdamse economie is ook beter dan de landelijke economie. Dit komt mede door de vele internationale bedrijven die op Amsterdam afkomen. Dit brengt een groei in arbeidsplaatsen met zich mee en daarmee ook mensen die zich in de stad willen vestigen.

70

75

Op de kaart met zoekgebieden staan de bouwlocaties aangegeven waar tot 2025 aan gewerkt moet worden. De groeiende vraag moet op die locaties beantwoord worden (verstedelijking). Het betreft hele verschillende locaties. Havenstad (industrie) is een hele andere locatie dan IJburg 2e fase (water). De opgaves in de stad verschillen. Naast het zoeken naar woningbouwlocaties en verstedelijkingslocaties wordt ook gekeken wanneer het een prettige metropool is. Belangrijke thema's daarbij zijn een bereikbare stad, een groene stad, een duurzame stad, een complete en een verdichtende stad.

80

Stedelijke analyse

Het donkergrijze deel is in 2030 het meest vergrijsd.

In het lichtoranje deel wonen de mensen die minder dan gemiddeld voor zichzelf kunnen zorgen.

SES: Sociaal Economische Status (opleidingsniveau en inkomen).

85

In het donkeroranje deel wonen de mensen die een lage economische status hebben.

In het lichtgroene deel is de dichtheid van de zorgvoorzieningen (aantal per inwoner) onder het gemiddelde.

In het donkergroene deel is de dichtheid van de zorgvoorzieningen laag. Hier moet veel aandacht voor zijn.

90

M.b.t. het stedelijke netwerk is gekeken naar het openbaar vervoer en hoe mensen verbonden zijn met het gebied waar de stedelijkheid het grootst is (ben je dicht bij voorzieningen? Kun je daar goed komen?).

Deze belangrijke thema's zijn gecombineerd en daar is een aantal aandachtsgebieden uit gekomen met meerdere thema's.

95

In de geel gearceerde gebieden gaat de Gemeente Amsterdam de komende jaren aan de slag met de bouwopgave voor de groeiende stad. Kan het aandachtsgebied geholpen worden met een gebied waarin verstedelijkt gaat worden?

Er zijn drie verschillende buurten (aandachtsgebieden) in beeld gebracht. De Bloemenbuurt, laagbouw met veel groen in Amsterdam Noord, is een hele andere buurt dan Buitenveldert Noord (vierbouwlagen in stroken groen) en de Indische buurt Oost (stedelijk deel).

100

De foto die refereert aan de Bloemenbuurt is niet de Bloemenbuurt, maar de Van der Pekbuurt.

Max licht toe dat het in beide buurten om laagbouw gaat.

105 Er zijn buurtschouwen gehouden door mensen van welzijn, de buurtregisseur, de gebiedsmakelaar, verkeersdeskundigen, de adviesraad en bewoners (slecht ter been/slechtziend). Met het idee goed zelfstandig oud te kunnen worden is gelet op waar het goed gaat en waar het fout gaat. Alle punten zijn vertaald naar een tekening met suggesties wat er gedaan kan worden. Het gaat dan met name om de ingrepen in de openbare ruimten, bebouwingen en verbindingen.

110 Vier hoofdthema's die belangrijk waren om te onderzoeken bij ouder worden:

1. fysieke beperkingen
2. dementie
3. eenzaamheid
4. warmtegevoeligheid

115

Ik hoor alleen maar ouderen. Maar hier gaan ook andere mensen in mee? Als je kijkt naar de doelgroep, je hebt mensen van 50 die arbeidsongeschikt zijn geworden en een fysieke beperking hebben. Het onderzoek ging over de vraag: hoe kun je goed zelfstandig oud worden in deze stad. Daarom heeft in dit onderzoek de focus gelegen op ouderen. Als iets gedaan wordt waar ouderen zich goed bij voelen, dan is het meestal goed voor iedereen. Als een oudere goed met een rollator door de buurt kan bewegen dan kan een moeder met een kinderwagen dat ook.

120

Liep de schouw gelijk met schouwen die door de GGD zijn gedaan?

125

Ja, we waren begonnen en op een moment kwam ook Age Friendly City, toen hebben we elkaar gevonden en zijn we samen opgegaan.

Wat is warmtegevoeligheid?

130

Hittestress. Er komt steeds meer warmte in de stad, het klimaat warmt op. In de stad is er veel steen waardoor de warmte langer blijft hangen. Kwetsbare ouderen zijn daar gevoeliger voor dan jongeren.

In het onderzoek is de focus gelegd op eenzaamheid en ruimte. Om eenzaamheid te verminderen, moeten mensen het gevoel hebben dat zij erbij willen horen. Ontmoeten is hiervoor heel belangrijk. De openbare ruimte moet hier goed op ingericht worden. Daarnaast is een goede sociale veiligheid van belang.

135

Is er rekening gehouden met het minder wordende openbaar vervoer en het niet meer kunnen lopen naar de bushaltes?

140

Er is gekeken naar sociaal veilige routes naar de haltes. De Dienst Ruimte en Duurzaamheid heeft geen invloed op het openbaar vervoer zelf (welke lijn waar komt). Dit behoort toe tot de Dienst Verkeer en Openbaar Vervoer.

Dat gaat allemaal veranderen in juli. Is daar rekening mee gehouden?

Nee, want deze dienst heeft geen invloed op de veranderingen in het openbaar vervoer.

145

Er is gekeken naar sociaal veilige routes, ik neem ook aan naar de afstand. Is het beloopbaar/rollatorafstand. Wat wordt er gedaan met de constatering uit het onderzoek.

Max Smit geeft aan dat geprobeerd wordt om de lessen breder te delen.

Cliëntenbelang Amsterdam pleit ervoor dat Age Friendly City de samenhang moet aanjagen.

150

Sylvia Kneefel vult aan dat bij de planvorming van de nieuwe wijken geprobeerd wordt om integraal te kijken. Hierbij zijn mensen van de Dienst Ruimte en Duurzaamheid betrokken, maar ook vanuit de Dienst Wonen. Complete wijken gaat over toegankelijke wijken en over ontsluiting van wegen. Elk gebied heeft een projectmanager die ervoor zorgt dat de verschillende disciplines bij elkaar komen. *Mobiliteit en vervoer zijn belangrijke aandachtspunten voor Cliëntenbelang Amsterdam. Intern wordt de verbinding gezocht en het streven is om de gemeente hierin mee te krijgen.*

160 Het gevoel van eenzaamheid kan afnemen door:

- het verdichten van de stad

Meer woningen bouwen, leidt tot meer mensen in de buurt/op straat. Meer mensen in de buurt betekent meer draagvlak voor voorzieningen. Ook winkels houden bestaansrecht en daar kunnen mensen elkaar ontmoeten.

165 *Een ander punt is de groene stad. Ouderen zeggen dat het zo fijn is dat het groen is. Met het verdichten van de stad verdwijnt er groen. Hoe denken jullie daar over?*

Van een idee wordt een ontwerp gemaakt (verdichten met behoud van groene plekken). Buitenveldert is ruim opgezet en heeft veel groene plekken die niet gebruikt worden. Hier kan slimmer mee omgegaan worden.

170 *Omdat de bankjes weg zijn gehaald. De gemeente kan de zwervers en jongeren niet handhaven. Optoppen. Er kunnen etages bovenop gezet worden.*

Max Smit geeft aan dat er een schouw en een participatietraject georganiseerd zijn. Eén van de voornaamste klachten ging over de bankjes die weg zijn gehaald. De gemeente is voornemens de bankjes weer terug te plaatsen. Bij verdichting in buurten waar veel groen is, is het de uitdaging om het groen van een nog hogere kwaliteit te laten zijn. Dus niet alleen grote bosschages.

175 *In welke vorm? Wat is hoogwaardig? Hoge bomen planten?*

Wat vindt een stedenbouwkundige hoogwaardig en wat vindt een gemiddelde bewoner hoogwaardig?

Daar moet men over in gesprek.

180 *Verdichting heeft meer autobewegingen/meer grof vuil als gevolg.*

- verbindingen maken

Als mensen de route door de stad gebruiken ontstaan er meer bewegingen, waardoor er ook weer meer draagvlak is voor de winkels. Verbinden betekent ook dat mensen in naast elkaar gelegen buurten elkaar eenvoudig op kunnen zoeken. In de Bloemenbuurt is er een betere verbinding gerealiseerd tussen de IJ-oever Oost en West, ook voor het langzame verkeer. Dit maakt de buurten aantrekkelijker, ook als vestigingslocatie. Er komen dan andere mensen wonen die gebruik gaan maken van voorzieningen.

185 *Dit is een slecht voorbeeld. De brug heeft een helling van 5 graden. Deze wordt alleen gebruikt door snel fietsende jongeren, ongeveer drie per uur. Alleen in de spits komen er meer mensen over. Deze brug valt in de praktijk zeer tegen. Er zitten geen winkels aan de ene kant en voorzieningen aan de andere kant.*

190 In de Oostflank van de IJ-oever zit de grote Jumbo en aan de Westkant zijn veel nieuwe woningen gebouwd bij Overhoeks.

Dit is drie kilometer verder.

195 Deze mensen fietsen nu al heen en weer.

Over de andere fietspaden. Soms is een idee heel goed, maar het werkt niet altijd in de praktijk. Hier hoor ik nooit wat over.

Ik ben het niet met u eens over die route, want daar hoor ik andere verhalen over.

Ik kijk er dagelijks op uit.

200 Het punt m.b.t. de helling is essentieel. Iedereen moet gebruik kunnen maken van die brug. Na de bijeenkomst kan dit punt verder besproken worden.

Het verdichten en het verbinden is niet alleen wijkgericht, maar juist ook op nieuwe routes in de stad. Niet alleen ouderen moeten van A naar B kunnen komen, maar ook andere mensen moeten in de buurt komen, waardoor er meer reuring komt, wat effect heeft op meer draagvlak voor winkels.

205 – realiseren van ontmoetingsplekken

Mensen die slecht ter been zijn, gaan niet diep het park in. Zij geven de voorkeur aan een circuit dicht bij de ingang van een park met een leuke uitspanning dicht bij de ingang. Flevopark (Indische buurt Oost) heeft zo'n uitspanning (keet), maar op de dag van de schouw was de keet dicht (op een dag met mooi weer). Inmiddels worden met de ondernemer gesprekken gevoerd over het verruimen van de openingstijden. In de buurt van de keet kunnen ook bankjes geplaatst worden, zodat mensen in die buurt elkaar daar kunnen ontmoeten. De route ernaartoe verdient in het kader van de sociale veiligheid aandacht (tunnel kan een hindernis zijn). Verbindingen en verdichten zijn heftige ingrepen. Ontmoetingsplekken zijn eenvoudiger aan te passen/

215 te realiseren.
Ontmoetingsplekken zijn bedacht voor een doelgroep, maar in de praktijk maken andere doelgroepen er gebruik van. Wordt er met mensen overlegd over een geschikte plek?
Het is goed om met de betreffende doelgroep te praten over een geschikte plaatsingsplek.

220 *Age Friendly City zie ik liever niet alleen voor ouderen, maar van 0 tot 100, omdat het allemaal met elkaar te maken heeft.*

Hebben jullie ervaringsdeskundigen betrokken bij het onderzoek?
Ja, de mevrouw van de wijkopbouw gaf aan welke plek geschikt te maken is voor ouderen.
225 Hangjongeren vormen een drempel voor ouderen om gebruik te maken van een andere plek.

Het natuurgebied is geschikt te maken als circuit door het pad te verbreden, bankjes te plaatsen en verlichting aan te brengen, maar dan is het geen natuurgebied meer.

230 *In het nieuwe collegeakkoord staat veel, dit kan niet allemaal gerealiseerd worden. Er moet vooruit gekeken worden en niet achteruit. Er is HOOP. Geïnteresseerden kunnen zich aansluiten bij bewonersplatformen om zo hun inbreng te leveren. Nu wordt geprobeerd zaken te veranderen. Politici hebben beloftes gedaan en daarop zijn zij aanspreekbaar.*

235 *Mensen bedenken ook eigen ontmoetingsplekken, bijvoorbeeld in de supermarkt. Worden de bewegingen van de mensen zelf meegenomen?*

In Buitenveldert wilden mensen graag bij het nieuwe winkelcentrum op het Gelderlandplein zitten. Albert Heijn heeft daar een bank weggehaald. In de Indische buurt Oost kwamen het Java-plein en het Makassarplein naar voren als geschikte plekken voor ontmoeting.

240 *Is er niet iets waardoor de ontmoetingsplekken makkelijk verschoven kunnen worden als de locatie niet handig blijkt te zijn? Een portable oplossing?*

245 Max Smit licht toe dat er een ontwerpinitiatief bestaat m.b.t. een bankje dat hoog genoeg is en verplaatsbaar is. Dit is ook een goede oplossing voor alle bouwactiviteiten in Amsterdam waardoor er wegopbrekingen ontstaan.

– verzachten van de openbare ruimte

250 Er wordt in Buitenveldert weinig gebruik gemaakt van de groene hoven aan de achterkant van de woningen. De plek waar mensen elkaar ontmoeten, aan de voorkant van de woningen, zijn versteend. Met het aanleggen van geveltuintjes worden deze plekken vergroend. Dit zijn geen grote ingrepen, het gaat wel ten koste van een aantal parkeerplaatsen.

Het is niet de bedoeling dat alle buurten opnieuw ingericht worden (Age Friendly proof). Het idee is om de goede routes heel goed in te richten (verlichting, banken, toegankelijk voor rollator/rolstoel).
255 Deze route komt langs de halte van het openbaar vervoer, de huisarts, het park en winkels. De routes en de inrichting moeten gezamenlijk bepaald worden.

Hoeveel afstand ligt er tussen de goede routes?

260 Max Smit geeft aan dat er strategisch gekeken is of de routes langs de apotheek en andere belangrijke plekken komen. Het streven is een afstand van 150 meter tussen de verschillende bankjes, zodat een oudere op weg naar een bushalte een rustmoment kan nemen.
Veel ouderen hebben een rollator, waardoor zij kunnen gaan zitten waar ze willen.

265 Max Smit licht toe dat met de benoemde punten goed gekeken is naar Kortvoort, een buurt tegen het Mandelapark. Deze buurt is veel beter te verbinden met het park. Dit biedt ouderen de kans om elkaar te ontmoeten. Met de Ouderenadviesraad, bewoners en maatschappelijk werkers is gekeken hoe deze buurt meer Age Friendly kan worden. Professionals hebben in de buurt opgehaald wat er leeft. Voor de drie buurten is €800.000 beschikbaar om de ideeën uit te werken en uit te voeren. *Het heet: Levensloopbestendige routes. Dit is met veel inspraak en draagvlak tot stand gekomen. Mensen zijn betrokken. Mensen moeten wel komen.*

270 *Sommige mensen komen de deur niet uit. Er zijn veel mensen die niet gehoord zijn. Hoe worden deze mensen betrokken bij de realisatie en de evaluatie, zodat duidelijk wordt wat zij nodig hebben om het huis uit te komen?*

275 *Misschien is het een goed idee om hiervoor een opdracht te vragen vanuit de het programma 'huisvesting kwetsbare groepen'.*

Max Smit is er zich van bewust dat niet iedereen bereikt is. Het is niet eenvoudig om iedereen zo goed mogelijk te bereiken. Hij stelt voor elkaar hierin te steunen.

280 *In Amsterdam Noord is een park ingericht. Er is alleen een fiets/wandelroute gerealiseerd. Alle bloemen en struiken die voorgesteld zijn, zijn niet doorgedaan. Bewoners hebben hier veel tijd ingestoken, maar er is alleen een stuk asfalt aangelegd.*

Wie beslist over de uitvoering van de herinrichting en de handhaving? Wie betaalt er?

Dit hangt af van de ingreep. In het nieuwe stelsel is dit bij Esther Reith niet bekend.

285 *Het is belangrijk om uit te zoeken hoe dit loopt en hoe geborgd wordt dat mensen die gevraagd zijn niet gefrustreerd raken, omdat er niets met hun inbreng wordt gedaan.*

Hoe zit het met de klimaatverandering? Er zijn geconcentreerde harde buien, waardoor het water niet weg komt. Hoe wordt dit in de nieuwe plannen ingebed? Is er overleg met Waternet?

290 Max Smit geeft aan dat er inderdaad overleg is met Waternet. Er is een programma Rainproof Amsterdam (motto: elke druppel telt).

In de Rivierenbuurt (versteende buurt) worden momenteel inspraakavonden georganiseerd. Er worden ondergrondse bassins aangelegd om het overschot aan water weg te krijgen.

295 Max Smit vult aan dat het verzachten van de openbare ruimte een andere oplossing is. Meer groen, minder stenen dient meerdere doelen, maar ook zeker voor de regenwateropvang. Op tuinniveau kan bijgedragen worden aan oplossingen.

De gemeente vraagt ook de tuinen niet te verstenen.

Dit is onderdeel van het Rainproof programma.

300 *De ambitie van Amsterdam om de eerste dementievriendelijk hoofdstad van Europa te worden is losgelaten. Is hiernaar gekeken? Kan hier iets over verteld worden?*

Esther Reith geeft aan dat Buitenveldert Noord een mooi voorbeeld is. In deze buurt ziet veel er hetzelfde uit. In andere delen van de stad is er meer variatie. Iemand met dementie kan de weg kwijtraan. Een wandeling maken is nog mogelijk, maar deze mensen zijn afhankelijk van oriëntatiepunten, variatie in de wijk. Als alles op elkaar lijkt is het moeilijker om de weg naar huis te vinden. Studenten van de HvA hebben voorgesteld om de hoven in Buitenveldert te voorzien van een eigen herkenbaar kunstwerk.

305 *In de Rivierenbuurt worden door de bewoners tuintjes aangelegd op de straat. Dit kan in Buitenveldert ook gestimuleerd worden.*

310 *Ouderen zijn vaak slechter ziend. Het moet een duidelijk herkenningspunt zijn, met een duidelijke kleur.*
Max Smits vult aan dat contrast belangrijk is voor de zichtbaarheid, bijvoorbeeld tussen de stoep en het fietspad of de weg.
Er is in de Vogelbuurt een leuke oplossing bedacht. Iedere straat met een vogelnaam, is met deze vogel (groot) aangegeven, zowel voor de jeugd als voor de ouderen. Dit kan ook gedaan worden in de bloemenbuurt.
315 *In alle stadsdelen zijn gebiedsmakelaars, zij sturen in de wijken/buurtten de bewonersplatforms aan. Iedereen is welkom op de bijeenkomsten die op de website worden aangekondigd. Tijdens een bijeenkomst wordt verteld wat de bedoeling is, waar iets stuk is, of er een schouw is gehouden. Er is €900.000 beschikbaar gesteld voor groen in de buurt. Bij het stadsdeel kunnen ideeën ingediend worden.*
320 *Dit verloopt in iedere wijk anders.*
In Nieuw West is dit niet te doen. De makelaars hebben genoeg aan andere problemen. Er moet al strijd geleverd worden om alle wegen die vernieuwd worden naar beneden te houden. Hier wordt de Wmo-commissie al niet in gekend. Er is in andere wijken nog heel wat te doen.
325

Pauze

'Ruimte voor zorg'

330 Presentatie Jeannette Dorsman en Sylvia Kneefel (adviseurs maatschappelijk vastgoed)
Dienst Wonen, Gemeente Amsterdam, afdeling zorg

Jeannette Dorsman geeft aan dat Amsterdam verandert. In de zorg, sport en onderwijs zijn inhoudelijke ontwikkelingen gaande. Daarnaast zijn er ook demografische veranderingen, waardoor er meer, minder of andere voorzieningen nodig zijn (trendgevoeligheid). De referentienorm uit 2004 (aantal vierkante meters voor maatschappelijke voorzieningen per woning) is een goede denkrichting, maar deze norm is wel verouderd. Er heeft op basis van de huidige kennis een herijking plaatsgevonden.
335 Eind januari 2018 is de nieuwe referentienorm vastgesteld door het college. Volgend jaar wordt deze norm opnieuw beoordeeld. In alle nieuwbouwwijken wordt met de nieuwe norm rekening gehouden (hoeveel ruimte vrijhouden voor maatschappelijke voorzieningen). Sylvia Kneefel vult aan dat Cluster sociaal van de gemeente in de eerste planfase al betrokken wordt, er wordt in de eerste planfase ruimte gereserveerd. In de opvolgende fases wordt dit concreet ingevuld en wordt de financiering geregeld.
340

345 *Ik heb gehoord dat er een nieuwe verdeelsleutel is. In onze buurt zijn er te weinig buurtkamers. Wat is de verdeelsleutel?*

Jeannette Dorsman licht toe dat alle aanwezigen de presentatie ontvangen. De referentienorm staat hierin vermeld.

Sylvia Kneefel merkt op dat de plannen geen blauwdruk zijn. Het is lastig om normen te bedenken. Er is vooral afgegaan op praktijkervaring. Als de normen toegepast worden op een nieuwbouwgebied, moet er ook gekeken worden naar wat er aanwezig is in de omliggende bestaande wijken en naar de verandermogelijkheden. Er is een startpositie. Daarna wordt gekeken of verandering nodig is en of er een combinatie gemaakt kan worden met andere gebouwde voorzieningen.
350

Jeannette Dorsman licht toe dat de fysieke sector n.a.v. de reservering van de ruimte vragen stelde, zoals:

- 355
- Hoe zit de zorgwereld in elkaar?
 - Wat hebben jullie nodig aan zorgvoorzieningen?
 - Hoeveel vierkante meter is er nodig?
 - Welke ruimtelijke voorwaarden gelden er?
 - Wie betaalt?
 - 360 – Wie gaat de ruimte gebruiken en wie beheren?

Deze vragen konden in eerste instantie niet allemaal beantwoord worden. De themastudie 'Ruimte voor zorg' heeft deze vragen beantwoord. De zorgwereld bestaat uit verschillende verantwoordelijkheden (WOZ, zorgverzekeraars en de gemeente). De gemeente is slechts voor een deel verantwoordelijk. Dit is niet voor iedereen duidelijk, zeker niet voor de mensen die niet actief zijn in de sociale sector. In een kort bestek wordt, voor degene die zich bezighouden met het bouwen en inrichten van de stad, aangegeven waarmee rekening gehouden moet worden in de zorgwereld (ruimtelijke consequenties van de trends, zoals de gevolgen van de extramuralisering, substitutie en de verplaatsing van ziekenhuiszorg naar huisartsenzorg). Trends kunnen gevolgen hebben voor de benodigde ruimte voor maatschappelijke voorzieningen in de wijk en de inrichting van de voorzieningen.

365 Het doel is om inzicht te krijgen in het zorgdomein, maar ook in de behoeften, de kansen en de vestigingscondities van zorg- en welzijnsinstellingen. De basisvoorzieningen zijn meegenomen (huizen van de wijk en buurtkamers). In de themastudie Jeugd worden ook jongerencentra meegenomen. Max Smit is bij beide studies betrokken geweest. Er is een goede afstemming geweest tussen Jeugd en Zorg en Welzijn.

370 *Is er ook gekeken naar eigen burgerinitiatieven? En de ruimte die daarvoor nodig is?*
Dit behandelt Jeannette Dorsman later.

Per werksoort is er gesproken met aanbieders, bijvoorbeeld van dagbesteding, jeugd, huisartsen, de eerstelijns, Maatschappelijk Opvang en Wonen. De SIGRA is een koepel van welzijns- en zorgorganisaties. Voor de uitvraag is veel gebruik gemaakt van de partijen in het veld.

380 Samengevat is het ambitieniveau voor de voorzieningen in de wijk dat er een breed aanbod is van basisvoorzieningen waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en waar bewoners ook zelf actief kunnen zijn (ruimte waar burgerinitiatieven ontplooid kunnen worden).

Het streven is om de zorg steeds wijkgericht aan te bieden. Er moeten plekken gecreëerd worden waar mensen, zonder uit de wijk te gaan, hun zorgverlener kunnen ontmoeten (thuis, spreekkamers, flexibele werkruimtes). Daarnaast moeten de verschillende leden van de wijkteams elkaar kunnen ontmoeten. M.b.t. specialistische voorzieningen, zoals maatschappelijke opvang en dagbesteding, moet gekeken worden naar de spreiding over de hele stad en de aantallen in de stad.

385

Levensloopbestendig? Hoe wordt dat berekend? Levensloopbestendig bouwen en wonen is de trend. Nu wordt een locatie niet gebruikt, maar over 20 jaar kan dat wel anders zijn.

Eén van de aanbevelingen is om flexibel te bouwen. Casco's maken die ook voor andere doeleinden ingericht kunnen worden. Er moet ruimte gereserveerd worden voor de maatschappelijke voorzieningen. Dit kan aanvankelijk kinderopvang zijn, maar dit kan op termijn voor dagbesteding voor ouderen zijn (flexibilisering in de tijd). Regie op zorgvastgoed is belangrijk. Waar is zorgvastgoed? Wat zijn de bewegingen? Wat wordt gesloten? Is dat wenselijk? Kan deze plek voor iets anders ingericht worden? Wat zijn de kansen? De ontwikkeling van woningen en wijken kent een automatisme. Bij de groei van inwoners volgt er meer geld. Dit is bij sociaal nog niet aan de orde. Er moeten middelen beschikbaar gesteld worden om vooruit te kunnen plannen. Hier wordt aan gewerkt.

390

Vanuit het Programma Ouderhuisvesting heeft de gemeente onderzoek gedaan naar de demografische ontwikkelingen, met name op het gebied van ouderen en lage SES. Er is op postcode vier niveau gekeken naar de groeiontwikkeling van de bevolking in Amsterdam. Op basis hiervan kan gekeken worden naar de kwaliteit en capaciteit van de huisvesting. Deze prognose zou ook gemaakt moeten worden vanuit de huisvesting kwetsbare groepen, dit kan ook vanuit maatschappelijke voorzieningen. Welke trends zijn er? Wat betekent dit voor het ingeschatte verbruik? Flexibiliteit is nodig, maar er kunnen ook prognoses gemaakt worden.

400

Sylvia Kneefel geeft aan dat er rekenmodellen zijn gemaakt. Deze zijn toegepast op Amsterdam en hierdoor werd zichtbaar waar geclusterde ouderenwoningen nodig zijn. De afdeling zorg trekt samen op met de afdeling wonen i.v.m. de samenhang van de voorzieningen. Voor andere kwetsbare doelgroepen mist deze prognose nog.

410

415

Voor de meest kwetsbare groepen zijn er plannen om een bejaardenhuis nieuwe stijl op te richten. Wat is hierover bij gemeente bekend?

Jeannette Dorsman weet hierover ook niet meer dan dat erover gedacht en gesproken wordt. Geclusterde ouderenwoningen waar mensen samenwonen en de zorg dichtbij wordt georganiseerd komt daarbij in de buurt.

420

De zorg die deze mensen nodig hebben is nu vrij duur. Iedereen moet naar een particulier adres toe. Als het geclusterd wordt dan wordt de zorg waarschijnlijk ook een stuk goedkoper.

Sylvia Kneefel licht toe dat er een inhaalrace gemaakt is om aan te sluiten bij het tempo van de woningbouw. Het is ook de tijd voor innovatie. Er wordt ook ruimte geschept voor innovatieve woon/zorgconcepten. Uitvraag hierover is gedaan via de SIGRA. Wat zijn de trends? Wat willen mensen? In hoeverre kan hiervoor in alle gebieden ruimte gecreëerd worden? Wat zijn de initiatieven en waar vinden partijen elkaar?

425

In bepaalde situaties worden mensen gedwongen om stappen te nemen. Hoe wordt daarmee omgegaan? Mensen die zo kwetsbaar worden dat ze niet meer zelfstandig kunnen wonen, opvang in een bejaardenhuis niet mogelijk is i.v.m. huidige normen. Dat zijn groepen die tussen wal en schip raken.

430

Dora Tjalsma wil dit onderwerp graag terug laten komen bij het Programma Ouderenhuisvesting. Een onderdeel van dit programma is 'zicht op zorghuisvesting'. Hierbij wordt gekeken of zorglocaties die leegkomen herbestemd kunnen worden (scheiden van wonen en zorg). Mensen kunnen dan geclusterd wonen, zelfstandig huren met zorg in de buurt.

435

Dit systeem is er al in Slotervaart. Op de locatie van de voormalige Drie Hoven. Dat werkt echt heel goed.

Jeannette Dorsman vult aan dat er allerlei variaties mogelijk zijn tussen zelfstandig thuis wonen en intramuraal.

440

Het Strategisch Huisvestingsplan geeft een doorkijk tot 2025 (voorzieningen met hoeveel vierkante meter). Sylvia Kneefel licht toe dat Amsterdam nog nooit in deze mate uitgebreid is. Er is geen geld beschikbaar. Onderwijs kent wel al een huisvestingsplan. Dezelfde systematiek wordt toegepast bij zorg, jeugd en basisvoorzieningen. De raad wordt gevraagd geld beschikbaar te stellen. De gemeente heeft ook een plicht. Er kan geen stad gebouwd worden zonder voorzieningen. Het aantrekken van investeerders behoort tot de mogelijkheden.

445

Er worden vanuit de afdeling zorg ruimteclaims ingediend voor praktijkruimtes voor de eerstelijns. De gemeente heeft geen verantwoordelijkheid over huisartsen en apotheken, maar vanuit de publieke taak moet de gemeente ervoor zorgen dat de eerstelijns gezondheidszorg voor iedereen bereikbaar is en daarom is de ruimte voor de eerstelijns meegenomen in de reservering van de vierkante meters.

450

De gemeente is verantwoordelijk voor de verschillende soorten dagbesteding en de opvanglocaties voor beschermd wonen en maatschappelijk opvang, passantenpensions en crisisopvang gezinnen. De nieuwe coalitie wil hier extra op inzetten. De huizen van de wijk en de buurtkamers worden ingebracht door de stadsdelen. Alles komt samen in het Strategisch Huisvestingsplan.

455

Bij de ruimteclaims wordt gekeken naar de plannen van de stadsdelen. Zij analyseren momenteel het bestaande vastgoed, inventariseren wat er nodig is en bekijken wat dit betekent voor de nieuwe gebieden die in een aantal stadsdelen ontwikkeld worden. Op basis hiervan wordt het plan voor sociale accommodaties opgesteld (Uitvoeringsagenda's).

460

Er is een wegwijzer voor het realiseren van zorgvoorzieningen opgesteld. Wat moet wanneer geregeld zijn? Het werkt het beste om de taal van de ruimtelijke mensen te praten. Zij hebben een vast planningsproces voor nieuwbouwwijken. De gemeente heeft aangegeven wat er in elk stadsdeel gedaan moet worden m.b.t. zorg- en welzijnsvoorzieningen. Vanuit verschillende punten bestaan er verschillende visies.

Vervolgstappen

- 470 Er moet nog onderzoek gedaan worden naar de ontwikkeling van dagbesteding. Met de zorgverzoekers en het zorgkantoor wordt onderzocht wat er m.b.t tijdelijke bedden nodig is. Inspiratievoorbeelden kunnen in de toekomst aangeboden worden aan bouwers/ontwikkelaars. Er worden projecten gestart in kansgebieden (tekort in naastliggende wijk compenseren) Er worden innovatiesessie georganiseerd.
- 475 M.b.t. de behoefte aan maatschappelijke voorzieningen is het lastig om bewoners te betrekken van een wijk die nog niet bestaat.
Er staan wel mensen geregistreerd die daar willen wonen.
Wellicht zijn er nog andere methodieken dan inspraak, enquête of gesprekken.
Van 20 tot 24 juni 2018 wordt het festival 'We make the city' georganiseerd, onderdeel is de 'City game' over het realiseren van zorgvoorzieningen in een wijk.
- 480 *Doen jullie ook iets met de bestaande gebieden waar zo veel gesloten is, juist voor ouderen. Eettafels zijn verdwenen door de sluiting van bejaardencentra. Er wordt gezegd dat mensen via Tafeltje Dekje eten kunnen krijgen, maar het was juist de bedoeling dat mensen samen konden eten. Dit is allemaal weg en daar wordt niets mee gedaan. Hier komt de eenzaamheid nog meer om de hoek kijken.*
- 485 Als er geen ruimte beschikbaar is, kunnen stadsdelen dit in de uitvoeringsagenda's meenemen.
Het is belangrijk dat gebruikers zelf meedenken in deze fase. Samen moet gekeken worden hoe alle betrokkenen hier een rol in kunnen invullen, zodat er in de stadsdelen invloed op uitgeoefend kan worden.
- 490 In ieder stadsdeel is of komt iemand die zich bezighoudt met vastgoed, waardoor de centrale stad een lijn heeft naar de stadsdelen, zodat er een betere structuur is.
Is dit niet iets wat bij de Wmo-raad hoort?
Misschien wel, maar wij krijgen het niet.
Er is ook een stedelijke Wmo-raad. Is dat geen onderwerp voor deze raad?
Met de bezuinigingen is de schaal waarin buurthuizen zijn vergroot. Daar zijn nu de gevolgen zichtbaar van. Er is niet geluisterd naar bewoners. Het aspect ontmoeting is ook wegbezuinigd, terwijl dit heel belangrijk is.
- 495 In het coalitieakkoord komen de thema's ontmoeten en buurt veelvuldig terug. De uitvoering is nog niet bekend.
- 500 *Het ontwikkelgebied Kop Zuidas was bij de presentatie van de stedenbouw bijna niet zichtbaar. De ontwikkelaar van zorgvastgoed Cordaan wil niet ingaan op de wens om voor de nabijgelegen Veluwebuurt voorzieningen te treffen. Cordaan geeft aan dat het voorzieningen worden voor middeninkomens en niet voor de buurt. In de buurt is juist behoefte aan deze voorzieningen. Dit punt is herhaaldelijk op de agenda van het stadsdeel gezet. Wie is de gebiedsmakelaar?*
- 505 Het stadsdeel is in gesprek met Cordaan. Sylvia Kneefel zegt toe hier specifiek naar te vragen.
Het lijkt erop dat er aan het bureau van de zorgontwikkelaar iets bedacht wordt.
Het heeft ook soms met geld te maken.
Cliëntenbelang Amsterdam is betrokken bij 'zicht op zorg' en kan hierbij ondersteuning bieden.
- 510 De opvolger van Dora Tjalsma neemt contact op met de medewerkers van de gemeente over het vervolg. Cliëntenbelang Amsterdam kan ondersteunen bij het betrekken van bewoners.
Dora Tjalsma bedankt alle aanwezigen voor de komst en de inbreng en zij nodigt iedereen uit voor een hapje en een drankje.
- 515 Vandaag was de eerste themabijeenkomst en Dora Tjalsma inventariseert de eerste reacties.

Zinvol, vaker organiseren, onderwerpen voor volgende bijeenkomsten kunnen uiterlijk woensdag 30 mei per e-mail doorgestuurd worden aan Dora Tjalsma.

Sluiting 16.15 uur